

3. Шкоріненко В. О. Козацький танок як явище культури українського бароко. Творчість у контексті розвитку людини : матеріали Міжнар. наук. конф., Київ, 2003. Ч.3. С. 46–52.

4. Яворницький Д. І. Історія запорозьких козаків : у 3 т. / редкол.: П. С. Сохань (гол.) та ін. Київ : Наук. думка, 1990. Т. 1. 592 с.

PHENOMENON OF THE COSSACK BAROQUE IN CHOREOGRAPHIC ART

Marta PIDDUBYNIAK

The choreographic culture of the age of the Cossack Baroque, its origins and development in the future are considered. The problems of formation of Cossack dance as one of the main elements of national identification are analyzed.

Key words: Ukrainian dance, Cossack baroque, Cossack dance, Cossack.

УДК 792.8.071.2.027:792.25](477)Р.Баранов

РУСЛАН БАРАНОВ – МАЙСТЕР КОНТАКТНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ

Юлія СКИБА

*магістрантка І курсу факультету культури і мистецтв
кафедри режисури та хореографії
спеціальності "Хореографія"*

*Львівського національного університету імені Івана Франка
Науковий керівник – Олександр Анатолійович ПІДАХУТНОК
кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії*

Стаття присвячена формуванню танцівника, перформера, хореографів Руслана Баранова. Також через біографію митця, частково йтиметься про постанови, котрі мали вплив на формування контактної імпровізації у світі та Україні зокрема.

Ключові слова: танець, контактна імпровізація, перформанс, сучасна хореографія.

Постановка проблеми: контактна імпровізація на сьогодні досить активно розвивається в Україні, але передумови розвитку цього стилю танцю є недостатніми. Відтак виникає проблема розуміння самої суті контактної імпровізації саме в Україні.

Аналіз джерел: стаття ґрунтується на інтерв'ю з особистого архіву з Русланом Барановим, адже будь-яка інша інформація, яка б розкривала історію чи то передумови розвитку контактної імпровізації в Україні відсутня. Також ми досліджували інтернет-ресурси, зокрема веб-сайти осіб, що вплинули на формування естетичних смаків Руслана Баранова.

Мета: дослідити творчий шлях Руслана Баранова та через нього розкрити ідейну основу з контактної імпровізації для українського простору.

Завданням статті: провести кілька інтерв'ю з Русланом Барановим та дослідити світовий вклад у розвиток контактної імпровізації.

Руслан Баранов (колишній танцювальний псевдонім Сангас) народився 2 березня 1973 року в Києві в сім'ї хореографів. Батьки – Раїса Семенівна Баранова та Валерій Прокопович Баранов – танцювали в Національному заслуженому академічному народному хорі України імені Григорія Верьовки. Незважаючи на вплив батьків, зацікавленість хореографією в Руслана з'явилася не з самого дитинства, а лише з 14 років. І більше уваги він приділяв елементам танцювального мистецтва – різним трюкам. Цьому сприяв вплив літератури зі східних бойових мистецтв, зокрема, як тхеквандо, карате і т. п. А також більш

доступною ставала кінопродукція й Руслан в одному зі своїх інтерв'ю згадує, як він із друзями збиралися в когось удома й “на відеомініфони відкривали для себе крихітну частинку світу бойового мистецтва, де домінував Брюс Лі, звісно” [1]. Саме заради вивчення тонкощів виконання трюків, він пішов у танцювальний колектив “Пролісок”, де працював його батько. Танцювальний шлях Руслана Баранова розпочався саме з народної хореографії. Він згадує: “Коли я приходив на релетиції Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського, то танцювальні постановки мене не цікавили, я чекав техніку! Мене охоплювала жага пізнання техніки виконання елементів” [1].

З 1991 по 1993 рік Руслан потрапив в армію. З цим часом пов'язані політичні події в країні (здобуття незалежності), котрі спричинили “бум” у мистецтві до Радянського Союзу, стають доступними. Саме в цей період, на пам'яті Руслана, починають з'являтися сучасні танці, дискотеки. І саме тоді молодий хлопець усвідомив, що йому починає подобатися процес не відтворення існуючих форм, а творення чогось нового для українського танцювального мистецтва. Тому Руслан з однодумцями частенько дивилися закордонні кліпи, запозичували на той час сучасні зразки у танцювальному мистецтві від “західних” танцюючих співаків, зокрема Майкла Джексона та Пола Абдула.

Коли Руслан Баранов уже досить непогано володів технікою, він потрапив до ансамблю танцю “Голак”, де зустрівся з “дивовижним хореографом Олександром Івановичем Штирбовим”, який “не танцював, а витанцюював!” – говорять Баранов. Постановочні роботи Олександра Івановича стали справжнім відкриттям для Руслана. Саме вони розвинули любов уже не лише до елементів хореографічного мистецтва, а до самого танцю. Відтоді танець для нього набув чогось більшого, цікавішого, ширшого, ніж просто техніка.

На сьогоднішній день Руслана Баранова можна вважати одним із першопроходців сучасного танцю в стилі контактної імпровізації в Україні. Колишній учасник Національний заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського, а також академічного театру “Київ моденр балет” сьогодні викладає хореографію в Київському національному університеті культури й мистецтв та активно займається організацією фестивалів і воркшопів із контактної імпровізації в Україні. Серед його доробку варто назвати такі події: “The Impro Stote Вечір перформування танцювальної імпровізації” (початок 29 подій, остання 24 травня 2019 року, м. Київ), “Dance Pavilion” (три події, остання 16-23 серпня 2019 року, м. Шацьк), “Карпатський зимовий фестиваль контактної імпровізації” (18–24 січня 2018 року, неподалік с. Ясна, Закарпаття) та ін.

Однією з дуже важливих творчих складових Руслана Баранова є складні релігійно-філософські концепції світосприйняття: “Я – буддист! Майстер контактної імпровізації і імпровізації в цілому” [2]. Якщо ж говорити про більш близькі до спеціальності впливи на митця, то його естетичні смаки формува-

лися під впливом таких майстрів, як Фрей Фауст, Естер Гал, Бенно Ворхам та Стів Пекетан. Фрей Фауст досить детально вивчав анатомію людського тіла й у 1997 році створив Axis Syllabus (Axis Syllabus) – систему взаємопов'язаних принципів, яка дає змогу рухатися ефективно, уникаючи при цьому травм. Назва складається з двох слів: axis – вісь, і syllabus – навчальна програма. Тобто, це рекомендації щодо того, навколо яких осей збудовано наше тіло і як, знаючи це, рухатися анатомічно обгрунтовано. Руслан Баранов мав можливість позувати разом з Фреєм та його технікою на фестивалі в Австрії і по сьогоднішній день він переповнений вдячністю до цього вчителя, адже саме завдяки Фрею й Руслану розпочався шлях пліч-о-пліч із сучасним танцем: “Дивлячись на нього, я полюбив контактну імпровізацію” [2].

Контактна імпровізація – це форма імпровізованих танців, що розвиваються в міжнародному масштабі з 1972 року. Вона передбачає дослідження свого тіла у взаємодії з іншими, послугуючись основами спільного використання ваги, дотику та руху. Американський танцюрист і хореограф Стів Пакетон створив контактну імпровізацію, спираючись на минулу підготовку з айкідо, форму бойового мистецтва, щоб дослідити й розширити межі зі своїми колегами та студентами, щоб розвинути цю нову практику. Танцівники-виконавці контактної імпровізації вміло грають з артистичністю падіння рівноваги тіла, протягиваги, пошуку “полиць” тіла, вивченням механіки руху тіла. Ці навички потрібні для того, щоб впоратися з вагою партнера, або ж виконувати техніку підняття, техніку дихання. Володіння цими навичками сприяють кращому пізнанню взаємодії з партнером, що в результаті через фізичний рух створює мистецтво контактної імпровізації.

Естер Гал стала для Руслана першим учителем з контактної імпровізації. У цей час вона працює в Угорській академії танцю і в Університеті театру і кіно в Будапешті. Вона регулярно бере участь у творчих проєктах і фестивалях у Європі, Україні, Росії і США. З 2002 року вона є художнім керівником Міжнародного фестивалю імпровізації Контакт Budapest. Зараз Естер – студентка докторантури на факультеті фізкультури і спортивних наук в Університеті ім. Земмельвайса в Будапешті.

Бенно Ворхам – перформер, хореограф і викладач, в 1997 році разом із Сібріг Доктер заснував у Стокгольмі компанію LAVA – Danceproduction. Був артистом грецької танцювальної трупи “Неправильний рух”. Працював танцюристом і актором міського театру в Стокгольмі. Відомий як педагог контактної і композиційної імпровізації. У своїй артистичній і педагогічній діяльності зосереджений на дослідженні творчого й нарративного потенціалу людського тіла. Саме Бенно познайомив Руслана зі злиттям і сенсом понять “контактна імпровізація” і “перформанс”. Саме в Бенно Руслан учився організовувати танцювальні проєкти. Бенно розширив погляд Руслана від просто контактної імпровізації до імпровізації загалом, де цікавими є й тріо, й дуети, і групи, взаємодія, а також поняття театру.

Стів Пекстон – засновник контактної імпровізації. Займався гімнастикою та айкідо. Вивчав класичний танець і танець модерн. На нього вплинули Девід Мерс Кеннегхема і Джона Кейджа. Працював танцівником у компаніях Хосе Лимона, Мерса Каннінгема, Тріши Браун. Є одним із числа засновників "Гранд Юніон" (1971) і "Гранд Юніон" (1971). У січні 1972 року Пекстон з своїми 11-ма колегами представив концептуальну роботу "Magnesium", яка поклала початок контактній імпровізації. Зараз Стів Пекстон видає журнал "Contact Quarterly", де друкуються матеріали й дослідження в галузі танцю, імпровізації й перформансу. "Він подарував світові контактну імпровізацію! Його бачення мені дуже близьке, я з ним погоджуюсь і притримуюсь його думки, щоб те, що я роблю, залишалось контактною імпровізацією" – говорить Руслан про Стіва [2].

Варто додати, що Руслан Баранов цікавиться хатхою, йогою, системою фізичних практик йогої, запроваджених мудрецем Йогі Сватмарама в трактаті "Хатха-йога прадіпіка", як попередня стадія фізичного очищення тіла перед стадіями вищої медитації [3].

Отже, дослідницька робота про творчу постать сучасного танцювального мистецтва України тільки набирає своїх обертів та попереду ще багато незвіданого, нездійсненого та невідкритого. На прикладі біографії творчої особистості, майстра контактної імпровізації Руслана Баранова, вкотре переконаємось, як важливо займатися своєю справою, любити своє ремесло і це принесе навколишньому світові тільки користь, правду та щирість, збагатить історію Батьківщини, а може й історію Світу.

Список використаної літератури

1. Баранов Р. Перша частина інтерв'ю з Русланом Барановим : аудіозапис (15.05.2019 р.) / інтерв'ю записала Ю. Скиба. Київ : НУЖКІМ, 2019.
2. Баранов Р. Перша частина інтерв'ю з Русланом Барановим : аудіозапис (23.05.2019 р.) / інтерв'ю записала Ю. Скиба. Київ : НУЖКІМ, 2019.
3. Эллисуорт А. Анатомия йогои. Москва : Эксмо, 2011. 160 с.

RUSLAN BARANOV – MASTER OF CONTACT IMPROVISATION

Yuliya SKYBA

The article is devoted to the formation of a dancer, performer and choreographer Ruslan Baranov. Due to the artist's biography, it is also partially about the individuals who influenced the formation of contact improvisation in the world and in Ukraine in particular.

Keywords: dance, contact improvisation, performance, modern choreography.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТАНЦОВАЛЬНОГО ФОЛЬКЛОРУ СХОДУ: ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ АРАБСЬКОЇ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Марія ЦЯПУГА

магістрантка 1 курсу факультету культури і мистецтва спеціальності "Хореографія"

Львівського національного університету імені Івана Франка Науковий керівник – Олександр Анатолійович ПЛАХОТНЮК кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури та хореографії

Розглянуто фольклорний арабський танець, який вже досліджували науковці та який залишається цікавою темою для дослідження. Подано розподіл арабських танців за їх характерними особливостями. Описано основні фольклорні арабські танці. Окреслено вагомість фольклорного арабського мистецтва в культурній спадщині арабських країн.

Ключові слова: арабський танець, науковці, араби, танцювальний фольклор, С. Салех, Х. Аль-Ісфгані, І. Халдун, О. Герасимов, А. Шоттен, Ф. Фахмі.

Постановка проблеми: бурхливий сплеск середньовічної історії арабів, коли із затвердженням нової моногетичної релігії іслам ввів опіку над окремими видами мистецтва (передусім, музичними та видовищними), танцювальна творчість могла опиратись або на коріння рідного язичницького фольклору, або пов'язувалась з тим ґрунтом, на який лягла власне арабська національна традиція (африканську в країнах Магрибу, давньоєгипетську в долині Нілу, середземноморську в прибережних районах Азійського й Африканського континентів). На нашу думку, танцювальні форми фольклору переважно християнського населення, спираючись на глибинні пласти доісламської художньої творчості, зберегли в собі первозданну чистоту. А танцювальне мистецтво міст пішло по шляху контактів з мистецтвом (нерідко професійним) сусідніх країн і народів [4, с. 47].

Метою статті є проаналізувати танцювальний фольклор арабів, визначити його формування та вагомість у культурній спадщині арабських країн.

Завдання дослідження: проаналізувати праці науковців, які досліджували арабську танцювальну культуру; описати тісний зв'язок співу, танцю, інструментальної музики та гри-пантоміми.

Перші збірники арабського фольклору з'явилися у середньовіччі, понад тисячу років тому. Започаткував цю справу філолог та літературознавець Х. Аль-